

Terugblik op Veerkracht in Wonen en het sociaal domein

Op de algemene bijeenkomst van 21 juni 2019 stond het thema Veerkracht in wonen en het sociaal domein centraal. Vanwege het thema op het snijvlak van fysiek en sociaal domein, waren bij deze bijeenkomst niet alleen gemeentelijk directeuren sociaal maar ook gemeentelijk directeuren uit het stedelijk/ fysiek domein aanwezig. De inbreng van een aantal speciale gasten bracht de kwaliteit van de discussie naar een nog hoger plan.

We trapt af met een inspirerende inleiding van Netty van Triest (senior projectleider bij Platform31). Veel directeuren herkenden het beeld dat zij voorspiegelde dat de woningvoorraad van goedkope woningen, en daarmee ook een groep mensen met een kwetsbaarheid, zich vaak in bepaalde delen van de stad concentreren. De Omgevingswet werd gezien als kans. Nabijheid van voorzieningen is belangrijk, maar misschien nog wel belangrijker is: hoe regel je het oogje in het zeil? Op individueel niveau is dat in veel gevallen nog wel te organiseren. Maar hoe regel je de leefbaarheid van gebieden? Mohamed Acharki (bestuurder bij woningcorporatie Zayaz) bracht wat prikkelende vragen in: "Wie voelt zich daarvoor verantwoordelijk? Veel partijen vinden dat de gemeente daar van is. Dan begint het er bij dat ambtenaren elkaar binnen de organisatie weten te vinden."

Illya Soffer (directeur van Iederin) brak een lans voor mensen met een verstandelijke beperking. De meeste verstandelijk beperkten zitten niet in de Wlz (behalve als ze er nog iets ernstigs bij hebben), maar in de Wmo en jeugdhulp. Hier zijn geen of weinig (collectieve) woonvormen voor. Dat komt in de Wmo niet goed van de grond.

Ze bracht in dat kader artikel 19 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in herinnering. Hierin is het recht geregeld om je veilig en thuis te voelen. Ze wees er bovendien op dat mensen met een beperking vaker en laag inkomen en een kleiner netwerk hebben. Haar conclusie was dat vraag en aanbod niet goed matchen, omdat de focus te veel op ouderen ligt.

"Wat nu echt nodig is: ruimte maken in de steen."

Pieter Hilhorst (Programma Sociaal Domein) nam ons mee in de gedachtenlijn 'Hoe goed wonen zwaardere zorg kan voorkomen' Reflecterend op waarnemingen uit het PSD-traject Eenvoudig maatwerk bij complexe problematiek bracht hij naar voren dat mensen in onhandige situaties nu eenmaal vaak meer onhandige dingen doen. Mohamed Acharki gaf aan dit te herkennen. Wanneer bij huurders hennepplanten in huis worden gevonden, volgt huisuitzetting. Er valt wat voor te zeggen om kwetsbare huurders in zo'n geval op een andere manier te straffen. Henrike Klok (Roerganger huisvesting kwetsbare groepen bij woningstichting Rochdale) sprak uit dat woningcorporaties best welwillend zijn om tot maatwerkoplossingen te komen, maar wie gaat het uiteindelijk doen?

Het is schrijnend duidelijk dat aan de onderkant van de samenleving een gekke concurrentie is op voorzieningen, in wonen, arbeid, etc. Henrike Klok brengt werpt daarop de vraag op wat dan een goede balans is in woonruimteverdeling? In Amsterdam gaat nu al praktisch 30 à 40% van de woningen naar mensen met een beperking.

Jeroen Pepers (algemeen directeur Aedes) benoemt dat we in Nederland kampen met een groot schaarste issue.

Rob van Reijswoud (directeur Lelystad) ziet dat de meeste aangepaste huizen niet meer worden bewoond door mensen door wie die aanpassingen zijn gedaan. Dit is een kennisvraag. Er is onvoldoende kennis van de Wmo bij de corporatie en onvoldoende kennis bij de gemeente over waar welke woningen zijn. In Lelystad is er gewerkt aan een databank en een plattegrond van wat waar aanwezig is en van wat waar wanneer beschikbaar is. Daarnaast is er vast contact tussen de corporaties en de Wmo (gemeente) over de prognose: wie heb jij nu in de pijpleiding die wat voor aanpassingen nodig zal gaan hebben?

In Lelystad vinden we bovendien dat de maatschappij ook recht heeft om niet tot idioot dure oplossingen te komen. Als iemand een woning niet wil, dan volgt een goed gesprek met een (getraind) professional. Als een passende woning dan nog steeds wordt geweigerd, volgt mediation. We proberen ten alle tijden rechtszaken te voorkomen.

In de middag bogen de directeuren zich in 3 groepen over het doordenken van een aantal scenario's:

~ Wat als een substantieel groter deel van onze bevolking straks 65+ is....

~ Wat als de postcode van het huis waar je bent opgegroeid bepalend is voor je kansen in de samenleving.....

~ Wat als het leeuwendeel van de zorg niet meer plaatsvindt in instellingen, maar gewoon thuis in de wijk?

Een greep uit boeiende inbreng:

“Geluk voorkomt zorgvraag!”

“Langer thuis: ja. Maar dan wel kwalitatief béter langer thuis.”

“Er zitten geen prikkels in het systeem om naar een hogere mate van zelfstandigheid te gaan. In beschermd wonen zit een omgekeerde prikkel voor de cliënt. Het zakgeld in Beschermd wonen is hoger dan wat je over houdt als je zelfstandig gaat wonen.”

Eric van der Bug over preventie: “gedachte-experiment: vergelijk het eens met een uitbraak van de mazelen... we gaan bezuinigen op inentingen. Het geld dat vrij komt, besteden we aan het bestrijden van de ziekte. Dat is absurd.”

Geuzenveld: “Er komen grote groepen binnen die de wijk zwakker maken. Ja, pleidooi voor gemengde wijken . Dat kunnen we slimmer in 2020.”

Voor meer informatie, kijk op:

<https://www.platform31.nl/thema-s/wonen-zorg-en-gezondheid/wonen-en-zorg>

<https://vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/wonen-begeleiding-en-zorg>

<https://www.g40stedennetwerk.nl/themagroep/wonen-welzijn-zorg>